

که ورزش را به عنوان یک ابزار تربیتی مورد توجه قرار می‌دهد و هدفش توسعه ارزش‌های اخلاقی است. المپیزم به تعبیر آفای کوپرتن، آینین همت و لذت بردن از تلاش و کوشش و نفرت از ترس و داشتن روحیه شجاعت و سخاوت و جوانمردی است. المپیزم یا المپیک ارتباطی تنگاتنگ با هنر و ادب دارد. ارزش‌های المپیزم هم از ارزش‌هایی که در اشارات کوپرتن هست، گرفته شده است. همان لذت بردن از تلاش و کوشش و همت داشتن و بهطور خلاصه‌تر، دوستی، هم‌بستگی، احترام و تعالی. آنچه امروز در عرصه جهان المپیک مطرح است، توسعه و گسترش این ارزش‌هاست؛ بهطوری که در مقوله المپیک می‌توان شاهد رشد و تعالی افراد بود؛ چه در المپیک و چه در پاراالمپیک، مثل قرار گرفتن قهرمانان روی سکوی قهرمانی اما نکته قابل توجه این است که کسانی هم هستند که این تعالی را اذیل می‌کنند و این افراد معلمان هستند که در بحث آموزش، رسیدن به تعالی را در اولویت مباحثت آموزشی خود قرار داده‌اند اما به همت معافونت تربیت‌بدنی و سلامت آموزش‌وپرورش، دو سه سالی است که طرحی به نام «المپیادهای ورزشی درون مدرسه‌ای» راهاندازی شده است. تنها سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که از نhoe برگزاری این المپیاد و اهداف و دستاوردهای حاصل از آن، لطفاً بیشتر برای ما صحبت کنند.

دکتر مهرزاد حمیدی که این روزها معاون تربیت‌بدنی و سلامت وزارت خانه است، در ادامه چنین گفت: «طرح المپیادهای ورزشی درون مدرسه‌ای مأخذ از آموزهای سند تحول بینایی در آموزش‌وپرورش است اما سند تحول، بر این نکته تأکید دارد که هر تحولی باید از مدرسه آغاز شود. از طرف دیگر، در حوزه آموزشی، عدالت آموزشی و تربیتی باید اتفاق بیفتد.» دکتر حمیدی در ادامه گفت: «مدرسه و حتی محله، کانون تحول اند و هر تحولی که در آموزش‌وپرورش

اشاره

مدتهاست که المپیادهای ورزشی درون مدرسه‌ای جای خود را در مدارس کشور باز کرده و تحرک پویایی و نشاط را در مدارس دخترانه و پسرانه ایجاد کرده است. شاید این همان هدف مشخص مسئولان امور تربیت‌بدنی در وزارت خانه آموزش‌وپرورش باشد و همین موضوع بهانه‌ای شد برای برپایی میزگردی در دفتر دکتر مهرزاد حمیدی، در طبقه هشتم در روز چهارشنبه اول اردیبهشت ۹۵ ساختمان علاقه‌مندان آموزش‌وپرورش، رأس ساعت ۱۴ گفت‌وگو انجام شد، البته با حضور:

دکتر مهرزاد حمیدی، معاون تربیت‌بدنی و سلامت آموزش‌وپرورش
حسین بابوئی، مدیر کل تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی وزارت آموزش‌وپرورش
حسن محمدی، معاون فعالیت‌ها و فضاهای ورزشی وزارت آموزش‌وپرورش...

٦٦٦

دکتر سیدامیر حسینی گفت‌وگو را با این مقدمه آغاز کردند:

«فلسفه المپیک،
فلسفه‌ای است

المپیاد ورزشی درون مدرسه‌ای

مائده علاقه‌مند

**دکتر حمیدی:
«هدف المپیاد
درون مدرسه‌ای،
توسعه شادی و
نشاط در مدارس،
افزایش انس
دانش آموزان
به محیط‌های
آموزشی، افزایش
آمادگی جسمانی و
بهبود مهارت‌های
حرکتی، ترویج و
توسعه آموزه‌های
رفتار پهلوانی و
رفتار اخلاقی و
آموزش سبک
ایرانی- اسلامی
می‌باشد**

تحقیق آن‌ها، به مدل اجرایی نیاز داشتیم. اقتضایات و سیاست‌ها را در نظر گرفتیم و این کار را شروع کردیم اما نکته قابل تأمل و توجه این است که در رأس این الگو یا بهتر بگوییم این اجراء، دانش آموزان بودند که با مشارکت جمعی ما را در هرچه بهتر برگزار کردن امپیاد بیاری کردند. نکته‌ای که وجود دارد این است که هدف اصلی، ساعت تربیت‌بدنی مثل همه ساعت‌های درسی بایستی جدی تر گرفته می‌شد و حتی ایجاد حس مسئولیت‌پذیری مثل مشارکت‌پذیری در بین دانش آموزان مورد نظر ما بود و اتفاقاً اتفاق هم افتاد. حال اگر در نوع و شیوه اجرا اشکال داشته، بحث دیگری است، که دلیل هم دارد، اما اگر کمی به عقب برگردیم و به تاریخ ذهنی‌مان مراجعه کنیم، می‌بینیم که در ادواری، طرح‌ها و برنامه‌هایی آمد که قابلیت اجرا در مدارس را نداشت، یعنی فضای قابلیت‌ها و امکانات و اقتضایات مدرسه را نداشت. پس، مورد توجه هم قرار نگرفت و به نوعی، خود به خود گذاشته شد اما در المپیاد روزشی دقیقاً برعکس است. هر مدرسه‌ای با توجه به امکانات و اقتضایات و فضای و شرایط موجود خود امپیاد را برگزار کرد و همچنین از ارکان اصلی مدرسه - که خود دانش آموزان هستند - محوریت اجرای کار را به عهده داشتند و والدین و بعد مسئولان مدرسه که برای هرچه بهتر برگزار کردن این المپیاد به کنارشان آمدند.

پس، محور اجرایی این المپیاد بر عهده دانش آموزان و چرخه اجرایی آن از ابتدای تا انتهای برگزاری المپیاد با دانش آموزان بوده است و این نکته مهم در اجرای کردن المپیاد روزشی بوده و نهادینه شده است. در ادامه، حسین بابوئی مدیر کل تربیت‌بدنی و فعالیت‌های روزشی وزارت آموزش و پرورش، به سؤالی که مطرح شده بود، پاسخ دادند. سؤال این بود: آیا فکر می‌کنید این المپیاد در سراسر ایران و حتی مناطق ۱۹ گانه تهران خوب اجرایی شده است؟ ایشان گفتند: «تقرباً در بیشتر مدارس این طرح در حال انجام است اما از طرف دیگر به این صورت نبوده که کلیه مدارس این طرح المپیاد روزشی را اجرا کنند و در آن شرکت پیدا کنند اساساً به ۲ دلیل:

۱. چون هدف برنامه مشخص بود، یعنی ۳۰ درصد از دانش آموزان مدارس را بایستی پوشش دهیم اما با توجه به بضاعت نیروی انسانی، امکانات و فضاهای موجود برای اجرا این اتفاق نیفتاد. چون امکانات کافی نبود یا فضای موجود مناسب نبود یا شرایط برگزاری را نداشتند.

بخواهد اتفاق بیفت، اول در مدرسه باید اتفاق بیفت. سند تحول تأکید دارد که باید شایستگی‌های دانش آموزان مدنظر باشد و اصرار به پرورش آن‌ها باشد. از طرف دیگر، از حوزه عدالت آموزشی هم صحبت می‌کند که ادامه بحث مشارکت‌جویی در نظام داوطلبی است. وقتی این تعابیر را کنار هم قرار می‌دهیم، به معنی آن است که باید به سراغ مدرسه برویم؛ یعنی ما (آموزش و پرورش) به جای اینکه منابع محدودمان را صرف فعالیت‌های ملی حتی بروند مرزی کنیم، باید سیاستی اتخاذ کنیم که پاسخ‌گوی مطالبات سند تحول باشیم و آن را اجرا کنیم. برای عملیاتی کردن این سند تحول، یک بسته فعالیتی تعریف کردایم که اتفاقاً یکی از محورهایی المپیادهای درون‌مدرسه‌ای است. اگر این بسته رانگاه کنیم، متوجه می‌شویم که هم مدرسه‌محوری است، هم دانش آموز مداری است و رویکرد عمده مشارکت‌محوری و فرآگیری است. بعد می‌رسیم به اینکه قطعاً فعالیتها باید جنس و بُوی ورزش همگانی را گذاشته باشند. از طرف دیگر، کار باید به دست دانش آموزان سپرده شود؛ یعنی، همان مشارکت‌محوری، از طرفی، بحث عدالت آموزشی تأکید می‌کند که سطح پوشش را گسترش کنیم. پس این آموزه‌ها به ما تکلیف می‌کنند که با نوآوری بتوانیم پاسخ‌گوی سند تحول باشیم.

دکتر مهرزاد حمیدی در پاسخ یکی از پرسشگران میزگرد به اهداف المپیاد هم اشاره کردند: «هدف المپیاد درون مدرسه‌ای، توسعه شادی و نشاط در مدارس، افزایش انس دانش آموزان به محیط‌های آموزشی، افزایش آمادگی جسمانی و بهبود مهارت‌های حرکتی، ترویج و توسعه آموزه‌های رفتار پهلوانی و رفتار اخلاقی و همین‌طور آموزش سبک ایرانی - اسلامی از موضوعات مورد توجه بود و در ادامه، دانش آموزان در جریان برگزاری و اجرای المپیادهای درون‌مدرسه‌ای به مقوله احترام گذاشتن به یکدیگر و تقویت آموزش مهارت در ورزش و عزت نفس در خود می‌رسیدند. این‌ها خروجی‌های اهداف المپیادهای درون‌مدرسه‌ای بود که برگزار شد.»

در ادامه، وقتی از نحوه اجرای المپیادها صحبت بهمیان آمد، حسین بابوئی، مدیر کل تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی وزارت آموزش و پرورش، به طور شفاف، روشن و صریح به میان بحث آمد و گفت: «من از مجله رشد آموزش تربیت‌بدنی که به این مقوله مهم می‌بردازد سپاسگزارم این نشان می‌دهد که چقدر المپیادهای درون‌مدرسه‌ای مهم‌اند. همچنین منونم که فرست رابه بنده دادید تا در این مورد صحبت کنم، بینید دوستان، در سند تحول هدف متعالی بود و ما برای

**بابوئی: والدینی که برای
مثال، حتی از پرداخت
دویست هزار تومان
کمک به مدرسه هم
دریغ می کردند، برای
مشارکت در تأمین جواز
المپیاد مبلغی بیش از این
داوطلبانه کمک کردند**

۲. خیلی از برنامه‌ها به مدارس ابلاغ شد ولی هدف مورد نظر را نتوانست محقق کند. چرا؟ چون یا مدرسۀ محور نبود یا مشارکت محور نبود یا براساس اقتضایات مدرسه طراحی نشده بود و بالاخره ایراداتی داشت.

اما المپیاد براساس امکانات و فضاهای موجود با هدف مشارکت و ایجاد صمیمیت بین دانشآموزان طراحی شد که خوشبختانه این امر محقق شد یعنی با توجه به شیوه‌نامه و اساسنامه موجود، به هر مدرسه‌ای این اجازه را می‌دهد که با هر شرایطی المپیادهای ورزشی درون‌مدرسه‌ای را برگزار کند؛ یعنی، این یکی از آن حالت‌های انعطاف‌پذیری بسیار بالا براساس واقعیت‌های درون‌مدرسه است. من نه به عنوان مجری این کار بلکه به عنوان یک ولی دانشآموز همین‌جا اعلام می‌کنم که بیشتر از آن چیزی که فکر می‌کردیم، خوب عملی و اجراء شد و باز هم می‌گوییم که با توجه به منابع موجود، طرح موفقی ایست و این بدليل داشتن اهداف متعالی است و رمز موفقیت آن هم منطبق با خواست و فطرت دانشآموزان است. اما در جمع‌بندی می‌خواهیم اشاره کنم که هر جا این المپیاد در اجراد چار اشکال شد یا ضعیف برگزار شد، اشکال عده‌اند آن ضعف در آموخت و کیفیت آموخت مرتبط با المپیاد است اما در بحث مشارکت جمعی آمارهای خوبی دارم که حتماً باید خدمتمنان عرض کنم.

سال گذشته اولیا بیش از ۴۰۰ میلیون تومان مشتاقانه کمک کردند؛ البته نه برای برگزاری المپیادها بلکه برای تهییه هدایای قهرمانان المپیاد و در بخش تأمین جواز. آقای بابوئی به مثال‌هایی در این خصوص هم اشاره کردند: «والدینی که برای مثال، حتی از پرداخت دویست هزار تومان کمک به مدرسه هم دریغ می‌کردند، برای داوطلبانه کمک کردند. باشد از این داوطلبانه کمک کردند. باید گفت که هنوز مدارسی هستند که نتوانسته‌اند المپیاد درون‌مدرسه‌ای را الاجرا کنند و آن هم هیچ‌روطی به شیوه‌نامه یا اساسنامه المپیاد ندارد. شاید ما به عنوان مجری نتوانسته‌ایم در اجرا این مفهوم را جا بیندازیم یا اینکه تکلیف نبوده است.

آقای محمدی، معاون فعالیت‌ها و فضاهای ورزشی وزارت آموزش و پرورش با ارائه آمار، مطالبی را عنوان کرد و گفت: «هدف‌گذاری برای سال اول ۹۳-۹۴ برای بیش از ۳ میلیون نفر دانشآموز بیش‌بینی شده بود اما آماری که به دست آمده است، نشان داد که فقط سه و نیم میلیون نفر در فعالیت‌های جانبی مثل

**محمدی: درخصوص
اخذ مشارکت‌های
مردمی هم
موفقیت‌های خوبی
در سال اول به دست
آمد، به‌طوری که
ارزش کمک‌های
نقدی و غیرنقدی
مردمی قریب به
۲۱ میلیارد تومان بود**

کاری هم دارد، راضی به آمدن شد. ایشان به هر دلیلی که اصلابه ما هم مربوط نمی‌شود، از مادر خانواده جدا شده بود. این حضور ایشان چند بازخورد داشت؛ پدری که بعد از ماهها فرزندش را مدرسه روی سکوی قهرمانی می‌بیند. دوم، دیداری با همسر سابقش داشت که این لحظات همه حضار را تحت تأثیر قرار داده بود؛ چراکه دانش آموز در آغوش پدر اشکریزان مдал را از پدر تحویل گرفت و این صحنه‌هایی بود که ما شاهدش بودیم.

برگزاری المپیاد صننه‌های همدلی وفاق زیادی هم ایجاد کرد و شکر خدا توانستیم قدمی در این راه هم برداریم.

دکتر امیر حسینی: در اجرای طرح المپیادهای ورزشی، دانش آموزان با مقوله داوری، مبحث مدیریت و همین طور تیم پزشکی بیشتر آشنا شدند که این خود در آشنا کردن دانش آموزان با مشاغل مختلف تأثیر بسزایی دارد

نمونه‌هایی که عیناً خودم شاهدش بودم و بسیار تأثیرگذار بودند و یا نمونه‌هایی که مدیران مدرسه به ما گزارش می‌کردند، مثل این نمونه که والدین مراجعه و عنوان می‌کردند که من فرزندم را تامروز در لباس ورزشی نمیده بودم و نمی‌دانستم این تکنیک‌های ورزشی اش را به این خوبی و با مهارت تمام و به شایستگی می‌تواند انجام دهد و...»

در پایان باید بگوییم که هر برنامه و طرح تازه‌ای در شروع با چالش‌هایی روبروست، اما برگزاری المپیادهای ورزشی درون مدرسه‌ای ضعف‌هایی هم دارد اما نفس برگزاری، صرفاً داشتن مربی ورزش یا فقط اجرا نبود؛ چراکه در دورافتاده‌ترین روستاهای شهر زنجان که فقط دو کلاس داشت هم المپیاد برگزار شد. در بالاترین بخش روستا، دقیقاً بالای کوه با کمترین امکانات زمین فوتبال درست شده بود. کل جمعیت این روستای دورافتاده که ۲۵ کیلومتر دورتر از شهر زنجان هم هست در مراسم اختتامیه شرکت کرده بودند. نمونه دیگر در اصفهان بود که بچه‌ها برای اجرای موسیقی از گروه موسیقی خود استفاده کرده بودند و موارد اینچنینی که فیلم‌ها و تصاویرشان نیز هم نزد من و هم در وزارت‌خانه موجود است. من خدا را شاکرم که در این کار، رضایت قلبی دانش آموزان و اولیا و حتی معلمان بیش از رضایت ماست و ما به عنوان مجریان و مسئولان آموزش و پرورش توانستیم با همت دانش آموزان و خانواده‌های آن‌ها و همراهی معلمان مدارس این کار را انجام دهیم.»

در انتهای جلسه، دکتر امیر حسینی به تأثیر المپیاد در سبک زندگی دانش آموزان اشاره کرد و گفت که در اجرای طرح المپیادهای ورزشی، دانش آموزان با مقوله داوری مبحث مدیریت و همین طور تیم پزشکی بیشتر آشنا شدند که این خود در آشنا کردن دانش آموزان با مشاغل مختلف تأثیر بسزایی دارد.

این جمله می‌تواند حسن ختم مبحث میزگرد امروز ما باشد: سریلندي فرزندان ایرانمان آرزوی همه ماست.

از نیمکت استفاده شود و عکس یادگاری از بچه‌ها در هنگام آویختن مdal گرفته شود و دادن احکام روی سکوی قهرمانی انجام گیرد. الان هم تصاویری داریم که والدین روی سکو رفته و با فرزندانشان عکس یادگاری انداخته‌اند. در جایی سراغ داریم که همسایه‌ها برای مشاهده افتتاحیه یا اختتامیه المپیاد روی دیوار مدارس حاضر شدند و مراسم را شاهد بوده‌اند. این‌ها یکی از چند دلیل جذابیت و هیجان المپیادهای ورزشی انجام شده و یا در حال برگزاری است و همین امر ارتباط بین خانواده و مدرسه را نزدیک و نزدیک‌تر می‌کند. مهرزاد حمیدی در ادامه اشاره کرد: «به جرئت می‌توانم بگویم که حضور مسئولان و رؤسای مراسم‌های افتتاحیه و یا اختتامیه المپیادهای ورزشی به مراتب از پروره‌اول مهرماه مابیشتر بود و علتیش هم مقوله ورزش بود و بحث ورزش که پویایی و نشاط به همراه دارد اما در خصوص پوشش خبری رسانه‌ها شما اگر الان در گوگل کلمه المپیاد ورزشی را جستجو کنید، خواهید دید که تصاویر و فیلم‌هایی که خانواده‌ها و مسئولان و کارشناسان تربیت‌بدنی ورزش حتی در شهرستان‌ها در یوتیوب گذاشته‌اند زیاد است اما تشكیر ویژه می‌کنیم از حضور پرنگ رادیو ورزش که به بهانه‌های مختلف در این مراسم حضور پیدا کرددند و با اجرای برنامه‌های زنده بهویژه افتتاحیه المپیاد بهشکل زنده و پخش مستقیم از مدرسه پسرانه رازی با حضور وزیر آموزش و پرورش، دکتر فانی، و مدیر دو شبکه رادیویی «رادیو سلامت» و «رادیو ورزش» و همین‌طور قائم مقام محترم معاونت صدای جمهوری اسلامی ایران با اجرای خوب خانم علاقه‌مند که همچنان هم ادامه دارد. رسانه‌ها هم به کمک ما آمدند تا این توفيق ورزشی را که به لطف خدا نصیب ما شد، هرچه بهتر نشان دهند. فکر می‌کنیم در اجرای این طرح موفق عمل کرده‌ایم و به اهدافمان در المپیادهای ورزشی درون مدرسه‌ای رسیده‌ایم.»

آقای بابوی، مدیر کل تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی وزارت آموزش و پرورش در ادامه این جلسه گفت: «من به یک نمونه از اهدافمان برای اجرای طرح باید حتماً شاره کنم و آن هم گزینش مدارسی برای اجرا بود. ما سعی داشتیم مدارسی را انتخاب کنیم که در آن‌ها معضلات رفتاری داش آموزی وجود داشت؛ برای مثال بعضی از دانش آموزان از خانواده طلاق یا در شرف طلاق بودند و یا انحرافات اخلاقی بین دانش آموزان آن مدرسه زیاد مشهود بود. این مدارس بیشتر مذهبی بودند. صحنه‌ای که من خود شاهدش بودم و البته مثال عینی می‌زنم که بیشتر به ارزش این المپیاد توجه کنید، دانش آموزی قهرمان المپیاد شده بود و مدیر مدرسه با پدر او تماس گرفته و ایشان را رسماً دعوت کرده که خود مdal را به گردن پسرش بیاورد. حالا شما فکر کنید پدر خانواده که فرد تحصیل کرده‌ای است و گرفتاری‌های

